

Det Kongelige Nærings- og fiskeridepartement
Postboks 8090 Dep.
0032 OSLO

Trondheim 10. mars 2021

Sendes elektronisk

Høring: Forslag til endringer i produksjonsområdeforskriften

Innledning:

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår med dette endringer i produksjonsområdeforskriftens bestemmelser om unntak. Forslagene har til formål å gjøre regelverket mer presist.

Bakgrunn:

Unntaksbestemmelsene i produksjonsområdeforskriften tar sikte på å sikre at drift som påvirker indikatoren i trafikklyssystemet i vesentlig mindre grad enn "ordinær" drift får unntak fra et ev. nedtrekk i et produksjonsområde. Bestemmelsen gir et dobbelt incentiv, fordi den også åpner for vekst. Unntakets omfang og grunnlag for vekst bestemmes av den produksjonen som har funnet sted på de lokalitetene som kvalifiserer for unntak. Det kan her legges til at vekst på bakgrunn av unntaksbestemmelsen har vært gitt til fastpris, noe som har vist seg å være langt rimeligere enn å kjøpe tilsvarende vekst i auksjonene.

Bestemmelsene om unntak skal sikre viktige hensyn; herunder at:

- det ikke foretas unødvendige nedtrekk i produksjonskapasitet
- at det ikke gis unntak fra nedtrekk på lokaliteter som rent faktisk ikke påvirker indikatoren i vesentlig mindre grad enn andre lokaliteter (gjennom nødvendige avgrensninger i kvalifikasjonsbestemmelser)
- at det gis incentiver til å drive med minimal lakselusbelastning
- gi økonomiske incentiver til investeringer i miljøvennlig drift, samtidig som det gis muligheter for vekst

Bestemmelsene om unntak har vært vanskelig å utforme på en måte som sikrer de ovennevnte hensyn, og mange oppfatter dem som vanskelig tilgjengelig. Departementet foreslår nå enkelte mindre endringer i bestemmelsene om unntak, som vi tar sikte på å gjøre gjeldende før neste periode for å kvalifisere for unntak starter. Formålet med dette er å klargjøre bestemmelsene slik at det blir lettere for den enkelte oppdretter å vurdere om man kvalifiserer for unntak og for å lette saksbehandlingsbyrden til Mattilsynet, samtidig som hensynene over kommer tydeligere fram.

Sjømatbedriftenes overordnede syn:

Sjømatbedriftene er enig i at det er krevende både for de som søker og for de som må behandle søknader etter regelverket dersom det er uklart og vanskelig å forstå. Sjømatbedriftene deler mange av departementets syn i forhold til endringer i produksjonsområdeforskriften. **Sjømatbedriftene støtter**

ikke forslaget om endringer som medfører at dagens praksis om at en enkelt telling over 0,2 i smoltutvandringsperioden fjernes.

Overgang fra fastsatt dato til uke

Sjømatbedriftene støtter en slik endring der man går fra dato til uke.

Håndtering av telleusikkerhet

Sjømatbedriftene støtter at kriteriene for unntak innebærer at oppdretter må holde svært lave lakselusnivå; under 0,1 hunn lus i snitt per laks i perioden 1. april til 30. september. Sjømatbedriftene forstår at det lave nivået, kombinert med tellekravene innebærer en telleusikkerhet som det må tas høyde for.

Sjømatbedriftene er enig i at det er en usikkerhet i hvordan forskriften § 12 første og annet ledd skal sees i sammenheng, gjennom at det i første ledd er slik at det skal være "færre enn 0,1 voksne hunn lus ved alle tellinger ...", mens det i annet ledd brukes begrepet "over 0,1". Dermed oppstår spørsmålet om hvordan en telling på 0,10 hunn lus skal håndteres.

Sjømatbedriftene mener likevel reglen uttrykker det samme, at lokaliteten i kvalifikasjonsperioden skal ha hatt et reelt lusnivå mindre enn 0,1 hunn lus per fisk.

Diskvalifisering av lokaliteter som har fått pålegg om reduksjon i MTB

Sjømatbedriftene støtter fullt ut at det er i forslag til bestemmelse i § 12 første ledd bokstav b blir presisert at vilkåret gjelder når det ikke er fattet vedtak om midlertidig biomassereduksjon grunnet overskridelser av luseregelverket.

Sjømatbedriftene er enig med departementets syn med at dette harmonerer dårlig med målet for unntaksordningen om å være rettferdig og troverdig hvis en lokalitet kvalifiserer for unntak, samtidig som lokalitetens MTB er underlagt pålegg om reduksjon.

Særlig om begrepet produksjonssyklus

Sjømatbedriftene ser at ordet «produksjonssyklus» blir brukt i forslaget til ny § 12 først ledd bokstav b pkt 2. Det er ikke nærmere redegjort for hvordan man skal tolke dette begrepet.

Sjømatbedriftene er opptatt av at departementet må komme med en tydelig definisjon av dette før denne endringen eventuelt kan tre i kraft.

Vilkår om at lokaliteten har holdt lakselusnivået innenfor kravene i luseforskriftens § 8

Dette forslaget til vilkår er nytt, og et forslag som **ikke støttes** fra Sjømatbedriftene.

Innenfor dagens regelverk kan en lokalitet bryte grensen i forskrift 12. mai 2012 nr. 1140 om lakselusbekjempelse (luseforskriften) § 8 utenom perioden fra april-september og én gang i perioden april-september (men dette er av hensyn til telleusikkerhet) og likevel kvalifisere for unntak.

Sjømatbedriftene mener at departementet ikke i tilstrekkelig grad tar innover seg at det finnes legetime grunner til at en oppdretter i løpet av den perioden som luseforskriften § 8 angir kan oppleve at man får et påslag av lus.

Et eksempel på dette kan være forekomme at bevegelige lus slipper seg under avlusing og slår seg på naboanlegget sin fisk. I slike tilfeller vil ikke normal telling forutse utviklingen i anlegget og man rår ikke selv over situasjonen.

Sjømatbedriftene er helt enig med departementet i at det generelt er vanskelig å koble den direkte påvirkningen fra enkeltanlegg til den samlede påvirkningen på villfisken i ett produksjonsområde, men at det uansett vil ha betydning å holde lusenivåene samlet sett lave forut for den mest sårbare perioden, slik at smittepresset ikke er høyt når villfisken vandrer.

Sjømatbedriftene ønsker å presisere at mange bedrifter holder smittepresset nede også resten av året og at dette handler om å ivareta villfisken og forebygge oppbygging av smittepress innenfor den mest sårbare tiden. Dette fører til bedre smittesituasjon for villfisken, men har også stor betydning for selskapene hva angår antall behandlinger de ellers måtte ha gjennomført for å holde de lovpålagte lusetallene. Sjømatbedriftene er klar på at de selskap som gjennom hele året bestreber seg på å holde lavere lusetall enn de lovpålagte både har en bedre fiskevelferd i sine anlegg, men at dette også har en økonomisk betydning for selskapene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er ingen tvil at enkelte selskap som før kunne søke om vekst på særskilt vilkår, ikke lengre vil ha mulighet for dette ved en slik innstramming som departementet foreslår. Det betyr at de vil tape store summer på en vekst de ellers kunne fått.

Oppsummering og konklusjon

Sjømatbedriftene mener det er umusikalsk av departementet, i en tid der oppdretterne for eksempel i PO3 og 4 ligger i søksmål med staten om akkurat produksjonsområdeforskriften å innføre innstramminger, som i stor grad går utover mulighetene for vekst for selskapene.

Sjømatbedriftene mener det heller ikke kan brukes som argument at saksbehandlingsmessige forhold skal tillegges vekt. Dersom forvaltningen ikke har kapasitet til å gjennomføre de saksbehandlingsoppgaver de er pålagt får det være en dialog mellom de og tildelingsmyndigheten. En innstramming i regelverk for å få mindre saksbehandling hører ikke hjemme i et moderne forvaltningsregime.

1. **Sjømatbedriftene støtter overgang fra fastsatt dato til uke.**
2. **Sjømatbedriftene støtter de endringen som foreslås om håndtering av telleusikkerhet.**
3. **Sjømatbedriftene støtter at det er i forslag til bestemmelse i § 12 første ledd bokstav b blir presisert at vilkåret gjelder når det ikke er fattet vedtak om midlertidig biomassereduksjon grunnet overskridelser av luseregelverket.**
4. **Sjømatbedriftene støtter ikke forslaget om endringer som medfører at dagens praksis om at en enkelt telling over 0,2 i smoltutvandringsperioden fjernes**

Trondheim den, 10. mars 2021

**Robert Eriksson
Administrerende direktør**

**Kjetil Hestad
Organisasjonssjef med
fagansvar havbruk**

**Ragnhild B. Elvestad
Utvalgsleder
havbruksindustri**

(Dokumentet er signert elektronisk)